

РЕЦЕНЗИЯ

ПО КОНКУРСА ЗА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“

по професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – педагогика на математиката в предучилищна възраст), обявен в ДВ брой 22 от 16.03.2021 г.

от доц. д-р Габриела Кирова

СУ „Св. Климент Охридски“

1. Общо представяне на процедурата

Настоящата рецензия е изготвена на основание Заповед № РД 38-176/06.04.2021 г. на ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ проф. д-р Анастас Герджиков, в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за неговото прилагане. Представените документи отговарят на изискванията и конкурсът се провежда в съответствие със законовите разпоредби. Единствен кандидат в него е гл. ас. д-р Галина Георгиева Георгиева. Конкурсът е за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – педагогика на математиката в предучилищна възраст) и е за нуждите на СУ „Св. Кл. Охридски“ Факултет по науки за образованието и изкуствата, катедра „Предучилищна и медийна педагогика“. Получих достъп до документите на кандидата по конкурса.

2. Общо представяне на кандидата – професионално и кариерно

Документите и материалите на единствения кандидат в конкурса са оформени грижливо и дават възможност за обективна и пълна оценка в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, както и Правилниците на СУ и ФНОИ. Гл. ас. д-р Галина Георгиева Георгиева е завършила през 2002 година средно образование в гимназия с преподаване на чужди езици „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Хасково с основни предмети: Немски език, Английски език, Информатика. През периода 2003 – 2007 година се обучава в образователно-квалификационна степен (ОКС) „бакалавър“ в специалност Предучилищна педагогика и чужд език (немски език) в СУ „Св. Кл. Охридски“. През 2010 – 2012 г. се обучава в ОКС „магистър“ в магистърска програма „Педагогика на масовата и художествена комуникация“ в СУ „Св. Кл. Охридски“. През 2016 г. защитава образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ в СУ „Св. Кл.

Охридски“ с тема на дисертационния труд: „Модел за развиване на математическо мислене в конструктивната дейност на децата от предучилищна възраст“. В периода 2008 – 2011 г. Галина Георгиева работи като учител, педагог в детска градина 56 „Здравец“, гр. София. От 2011 година и до момента е щатен преподавател в СУ „Св. Кл. Охридски“, Факултет по начална и предучилищна педагогика (сега Факултет по науки за образованието и изкуствата). От 2011 до 2017 г. тя заема длъжност „асистент“, а от 2017 г. е на длъжност „главен асистент“ като води лекции и упражнения по дисциплината „Педагогика на математиката в предучилищна възраст“ в ОКС бакалавър и магистър; упражнения по „Педагогика на конструктивно-технически и битови дейности“ и „Приложни техники за творчество в детската градина – конструктивни“, „Стажантска практика“, „Текуща педагогическа практика“ и „Хоспитиране“ в ОКС бакалавър и магистър.

3. Представяне на научната продукция на кандидата

Показателни за научната и публикационна активност на гл. ас. д-р Георгиева са високите резултати по справката за изпълнение на минималните наукометрични изисквания, регламентирани от НАЦИД. По показателите от група В тя покрива минимума от 100 точки. Сумата на показатели 4-10 от група Г е 240 точки, както и сумата от показатели 11-13 на група Д е 85 точки (при минимални 50 точки). Това обяснява високия общ резултат по всички наукометрични показатели – 475 точки.

В документите си Галина Георгиева е представила списък с 38 публикации, от които 8 са в съавторство. От тях 15 публикации са посочени по конкурса за „доцент“. Те включват: 1 монография (хабилитационен труд), 1 книга на основата на дисертационния труд, 1 студия в Годишника на Софийския университет, 1 статия на английски език, издадена в Словакия, 1 статия в сборник на университетското издателство на СУ „Св. Кл. Охридски“, 2 статии в списание „Образование и технологии“, 1 статия в списание „Педагогика“, 1 статия в електронното издание Списание за наука, култура и образование, 6 публикации в сборници с доклади от научни конференции.

Пълният списък с публикации на Галина Георгиева говори за системна публикационна активност през годините на докторантурата и преподавателската ѝ дейност. От представените научни публикации по конкурса голяма част са от периода 2017-2020 година, което показва засилена научно-изследователска дейност в периода на заемане на академичната длъжност „главен асистент“.

С особена научно-практическа стойност са разработените от кандидатката помагала за предучилищна възраст и методически ръководства за учители в детски

градини. Галина Георгиева е автор на един учебен комплект и съавтор в 8 (осем) учебни помагала за обучението на деца в предучилищна възраст, с което реализира своите методически идеи, свързани с математическата подготовка в тази възраст.

4. Участие в проекти

В периода 2017 – 2020 година кандидатката Галина Георгиева е участник в следните научни проекти: „Студентски практики – Фаза 2” (2020); „Анализ на образователни стратегии за личностна подкрепа в мултикултурна среда“ (2019); Национална програма „Млади учени и постдокторанти“ - постдокторант, второ ниво изследовател (R2) (2019); „Анализ на педагогически практики за приобщаващо образование“ (2018); „Изследване на социална и емоционална компетентност на учителя – умения и техники на работа с деца от малцинствени групи и деца-бежанци“ (2017). Държа да отбележа, че работата в посочените проекти кореспондира изцяло с научните интереси и практическите разработки на кандидата и обогатява тематиката на научните ѝ търсения.

Препоръка: да се ангажира с ръководство на университетски научни проекти. Има достатъчно професионален опит и компетентност.

В системата „Авторите“ са генерирани 35 научни **ръководства на дипломни работи** (от които 26 на чуждестранни студенти), което свидетелства за изключително активната работа на Галина Георгиева със студенти в периода 2017 – до момента.

5. Цитирания на научната продукция

В документацията по конкурса са видни 9 (девет) цитирания на научни публикации на Галина Георгиева, които свидетелстват за познаване и ползване на нейните разработки от педагогическите среди.

6. Научни – теоретични, експериментални и приложни приноси

Относно научните приноси на кандидата Галина Георгиева – адекватно на постиженията в научната и преподавателската ѝ работа са отразени три приноса в теоретико-систематичен план, три приноса в експериментално-изследователски план и четири приноса в практико-приложен план. Теоретичните приноси са свързани с проучване, изпробване и потвърждаване на отделни концепции, свързани с основни понятия и методи в обучението по математика в предучилищна възраст и релациите между тях както и с обосноваване на необходимостта от развиване на математическо мислене и усъвършенстване на математическа компетентност на основата на интерактивни и конструктивни дейности чрез допълнителни и проблемни педагогически ситуации. Г. Георгиева детерминира съдържателните компоненти на математическата

компетентност от една страна като аспект на лична идентичност, свързана с индивидуалните умения и постижения, а от друга – като аспект на социална идентичност. Тя е автор на широк обзор на теории за математическите представи, математическото мислене и математическата компетентност в периода на предучилищна възраст.

В експериментално-изследователската работа: Разработен и апробиран е иновативен модел на педагогическо взаимодействие за формиране и развиване на математическо мислене, както и на математическа компетентност; Изведена е и статистически е потвърдена корелацията между формираща система от допълнителни педагогически ситуации и математическа компетентност; Разработена и апробирана е система от набор от задачи и упражнения, развиващи ключови математически знания и умения на децата преди постъпването им в първи клас.

В практико-приложен план приносите се изразяват в разработването и предлагането на математически задачи, упражнения и игри за провеждане на основни и допълнителни педагогически ситуации чрез познавателна поредица „Чуден свят“ и учебно помагало „Ежко и числата“; Във връзка с участие в научен проект са разработени електронни курсове за смесен тип обучение на студенти от педагогически специалности в системата Moodle; Включване на моделите за развиване на математическо мислене и математическа компетентност под формата на проектни задачи в обучението и практиката на студенти от педагогически специалности; Разработени нови и актуализирани учебни програми за университетски курсове.

От приложените по конкурса научни публикации с най-голяма тежест е монографичният труд „Математическа компетентност в предучилищна възраст“ на Университетското издателство „Св. Кл. Охридски“ 2020 година. Той е структуриран в три глави, от които първата е посветена на теоретичната обосновка на проблема за математическата компетентност в предучилищна възраст. Приносен момент е извеждането на дефиниция за математическа компетентност в предучилищна възраст от авторката. Представени са в разгърнат вид всички аспекти на тази компетентност: числовите представи, количествените представи, разбиране на символи, пространствени представи, представи за геометрични фигури и форми, абстрактно логическото мислене и умението за анализиране на данни. Специално място е отделено на ролята на играта, която е концептуално определена, разгледани са различни теории за играта, видовете игри, конкретната роля и значение на различни видове игри в математическото обучение в детската градина (игри с конструктор, ролеви игри, игри с правила). Във втората глава в систематизиран вид е представена концепцията на експерименталното изследване.

Най-важното в целта на изследването е формирането на математическа компетентност у 5-7 годишните деца чрез прилагане на иновативен педагогически модел. В този модел акцентите са специфични интерактивни дейности (включване на конструктивен и интерактивен материал, съчетани със стратегии за броене и определяне на количества). В параграф 5 на глава втора е представено съдържанието на темите от експерименталния модел. На стр. 114 – 131 са методически разписани в детайли педагогическите ситуации от експерименталното обучение. В последната трета глава са представени и анализирани в количествен и в съдържателен план резултатите от проведеното изследване. От проверката на хипотезата и подхипотезата се налага извод за настъпила значителна промяна в резултатите у децата от експерименталната паралелка. Резултатите са онагледени с таблици и диаграми. Изводите и препоръките, формулирани в края на монографията са логични и произтичат от направеното теоретично и експериментално изследване.

Вторият монографичен труд, приложен в документите по конкурса е „Математиката в мисленето на децата“ (2020) и е на базата на дисертационния труд на Галина Георгиева. В теоретичен план са проследени и представени с вещина класически и съвременни теории за обучението по математика в детската градина. Специално място е отделено в първа глава на феномена „математическо мислене“ с неговите разновидности и връзката му с математическите способности. В третия параграф на първа глава са представени класически теории на чуждестранни автори за формирането на математически представи в предучилищна възраст. Разгледани са и съвременни модели, както и невропсихологични модели за числовите представи. Изследователската част от разработката е представена във втора глава. Нейната същност е в интегрирането на конструктивно-технически дейности (групови и индивидуални) за формиране и развиване на математическите представи и математическото мислене у 5-7 годишни деца. Освен дидактичен експеримент авторката прилага и методите наблюдение и анкета с родители. Резултатите от изследването са представени и анализирани в глава трета. Приложените математико-статистически методи са адекватни и чрез тях се доказва хипотезата и подхипотезите 1 и 2 за значимо различие в резултатите на експерименталната и контролната групи. Всички резултати са нагледно представени чрез многобройни таблици и диаграми. Отчетени и анализирани са резултатите и от другите методи – наблюдението и анкетата с родители. За някои от показателите са отчетени различия по пол, по възраст, по малцинствена принадлежност, по социален статус, при деца със специални образователни потребности (СОП) и деца със специфични

обучителни трудности (COT). В края на монографията са формулирани изводи и препоръки, които имат теоретико-приложно значение.

Заслужава внимание студията на гл. ас. д-р Галина Георгиева, посветена на овладяването на числови компетентности от деца в предучилищна възраст („Овладяване на числови компетентности от децата от предучилищна възраст“ - 2019). В нея са представени чуждестранни теории на изтъкнати учени в областта на математическото обучение в детска възраст. Предложени са дидактични игри, свързани с математическото обучение в тази възраст.

По-голямата част от публикациите на кандидатката по този конкурс отразяват нейните теоретични и опитно-експериментални постижения, свързани с овладяването на математически знания, умения и представи в предучилищна възраст, което напълно съответства с профила на настоящия конкурс („Формиране на математическа компетентност у 5–7-годишни деца в условията на детската градина“ – 2020; „Субитацията като средство за развиване на числови компетентности у децата от предучилищна възраст“ – 2019; „Стратегии за развиване на усет за числата у децата от предучилищна възраст“ – 2019; „Teaching Mathematics Through Constructive Activities in Preschool-aged Children“ – 2018; „Математиката в ежедневието и играта на децата от предучилищна възраст“ – 2017; „Формиране на стратегии за събиране и изваждане при децата от предучилищна възраст“ – 2016; „Mathematics in Bulgarian Kindergartens“ – Словакия, 2016; приложените публикации № 6, 7, 8, 9, 12, 13 и 15).

Специалното място на играта в математическото обучение е анализирано и представено в статията „Значението на играта за ранното математическо обучение“ (2020). Тук са представени значими теории за играта, видове игри и игрови форми.

На компетентностния подход като средство за развиване на математическите представи на децата е посветена публикация № 4. Това е проблем с подчертана актуалност в светлината на образователната реформа в България и тази публикация показва колко адекватни на съвременните проблеми са научните търсения и постижения на д-р Георгиева. Една от публикациите по конкурса е посветена на формирането на геометрични представи чрез средствата на изобразителното изкуство (2018).

Научните търсения и постижения на кандидатката по този конкурс са намерили приложения пряко в нейната преподавателска работа. Това е отразено в публикацията ѝ „Предимства на смесеният тип обучение със студенти от педагогически специалности към Факултета по начална и предучилищна педагогика“ (2018), посветена на

съчетаването на традиционни и съвременни форми на обучение при практическата подготовка на студентите – бакалаври.

В заключение бих отбелязала, че всички приложения за конкурса научни публикации на Галина Георгиева отразяват нейното високо качество на университетски учен, изследовател и преподавател в областта на математическата подготовка на деца в предучилищна възраст.

7. Лични впечатления

Познавам гл. ас. д-р Галина Георгиева като интелигентен и коректен колега, който с мотивация и отговорност изпълнява преподавателската си дейност. Тя се отличава с висока професионална активност и стремеж към постоянно развитие като учен и изследовател. Убедена съм, че д-р Георгиева ще продължи неуморно да работи за предаване на съвременни знания на студентите по предучилищна педагогика, за разширяване на научните изследвания в областта на математическата подготовка в детската градина и засилване на връзките между научната теория и практиката.

Заклучение

Представените от гл. ас. д-р Галина Георгиева документи и материали по конкурса отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). Налице е достатъчен брой научни трудове, публикувани от кандидата след придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Цялостният анализ на доказателствения материал по конкурса води до заключението, че научната продукция и преподавателският опит на д-р Георгиева отговарят на критериите за придобиване на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика - педагогика на математиката в предучилищна възраст).

Като давам положителна оценка на кандидата в настоящия конкурс, убедено предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да ме подкрепят и да препоръчат на Факултетния съвет на ФНОИ към СУ „Св. Климент Охридски“ гл. ас. д-р Галина Георгиева заслужено да бъде избрана на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“.

11.06.2020 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(доц. д-р Габриела Кирова)